

Algoritmai ir duomenų struktūros

4 paskaita

2026-03-03

Duomenų rūšiavimo poreikis

- Rūšiavimas yra viena pagrindinių kompiuterio atliekamų operacijų (vidutiniškai 25% viso skaičiavimo laiko kompiuteris skiria rūšiavimui).
- Rūšiavimo procesą sąlygoja:
 - Duomenų tvarkymo apibrėžimas.
 - Duomenų struktūra.
 - Įvairūs prioritetai.
 - Atminties panaudojimas:
 - Vidinės atminties panaudojimas.
 - Išorinės atminties panaudojimas.
 - Lygiagretus rūšiavimas ir t. t.

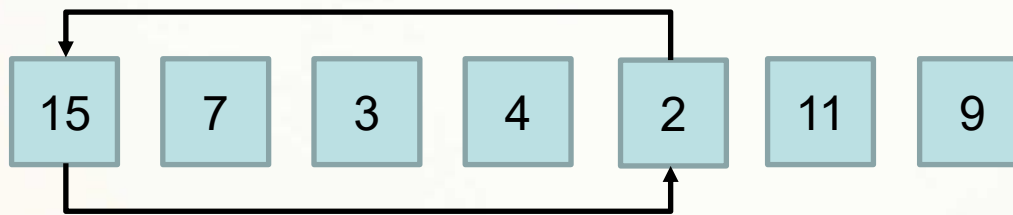
Rūšiavimo (rikiavimo) algoritmai

1. Išrinkimo algoritmas (*angl.* Selection sort)
2. Burbuliuko algoritmas (*angl.* Bubble sort)
3. Įterpimo algoritmas (*angl.* Insertion sort)
4. Rikiavimas Šelo metodu (*angl.* Shell sort)
5. Spartaus rikiavimo algoritmas (*angl.* Quick sort)
6. Sąlajos rikiavimas (*angl.* Merge sort)
7. Išorinis rikiavimas (*angl.* External sorting)
8. Piramidės rikiavimas (*angl.* Heap sort)
9. Skaitmeninis rikiavimas (*angl.* Radix sort)

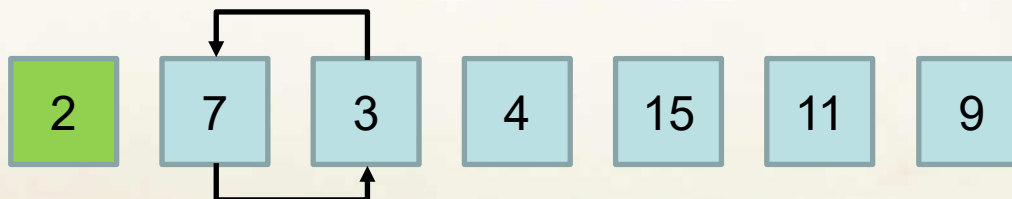
Išrinkimo algoritmas (angl. Selection sort)

Rikiavimo taisyklės:

1) Iš turimo duomenų sąrašo išrenkamas mažiausias elementas ir sukeičiamas (*swap*) su pirmuoju elementu:

2) Principas kartojamas sąrašui be pirmojo elemento ir t. t. kol gaunamas išrikiuotas sąrašas didėjimo tvarka:

Burbuliuko algoritmas (angl. Bubble sort)

Algoritmo idėja – nuosekliai iš kairės į dešinę lyginti gretimų elementų (a, b) poras, jei $a > b$, sukeisti juos vietomis (*swap*).

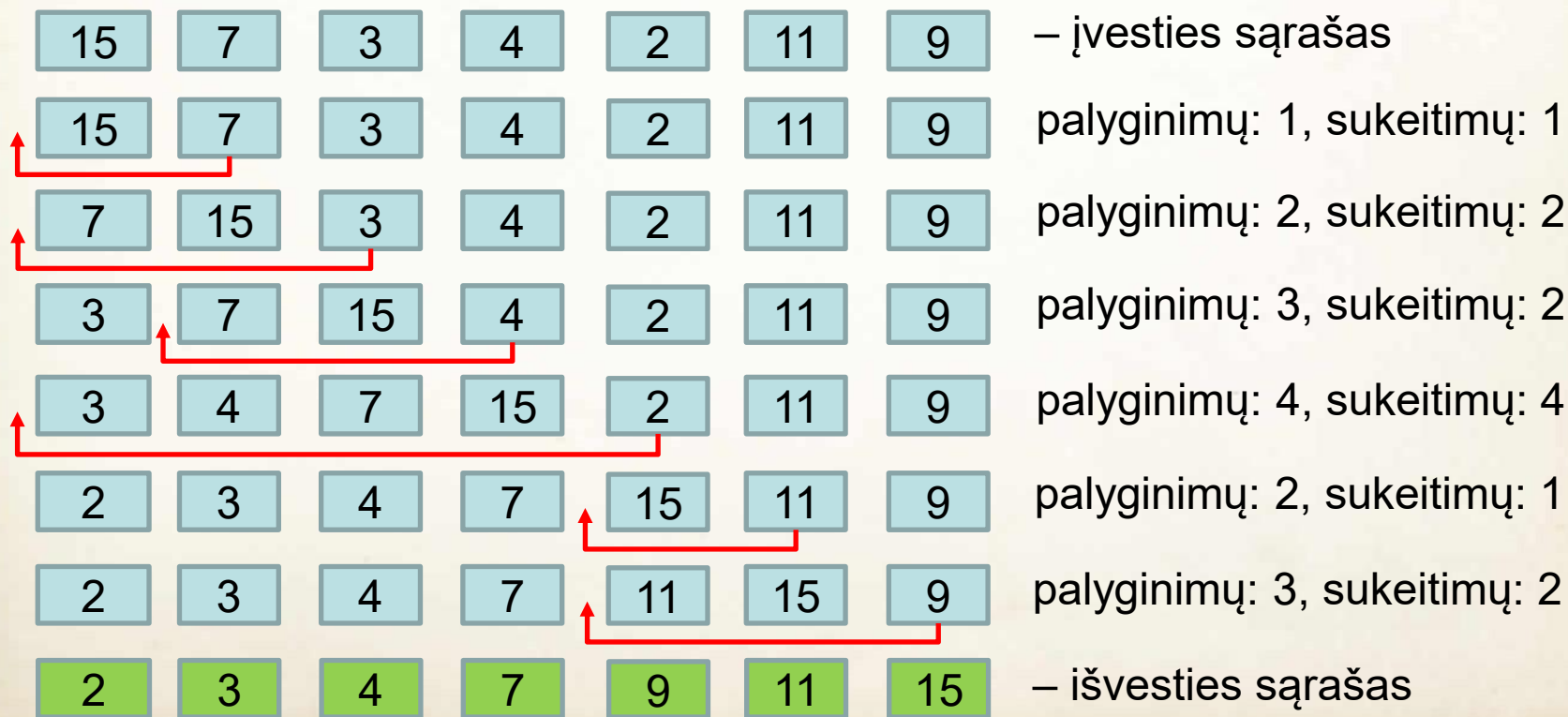
Taip elgiantis, randamas didžiausias sąrašo elementas.

Po to principas kartojamas sąrašui be paskutiniojo elemento ir t. t.:

15	7	3	4	2	11	9	– įvesties sąrašas
7	3	4	2	11	9	15	palyginimų: 6, sukeitimų: 6
3	4	2	7	9	11	15	palyginimų: 5, sukeitimų: 4
3	2	4	7	9	11	15	palyginimų: 4, sukeitimų: 1
2	3	4	7	9	11	15	palyginimų: 3, sukeitimų: 1
2	3	4	7	9	11	15	palyginimų: 2, sukeitimų: 0
2	3	4	7	9	11	15	palyginimų: 1, sukeitimų: 0
2	3	4	7	9	11	15	– išvesties sąrašas

Įterpimo algoritmas (angl. Insertion sort)

Algoritmo idėja: elementas x_i yra palyginamas su prieš jį esančiu x_{i-1} , jei neatitinka tvarka, t. y. $x_{i-1} > x_i$, x_i lyginamas su dar ankstesniu x_{i-2} ir t. t. kol tvarka atitinka, t. y. $x_j < x_i$. Tada x_i perkeliamas po x_j (poromis elementus sukeičiant). Tokiu principu pereinami visi sąrašo elementai, kol gaunamas išrikiuotas sąrašas didėjimo tvarka:

Rikiavimas Šelo metodu (angl. Shell sort)

Algoritmas sukurtas 1959 m. Donaldo L. Šelo.

Šelo rikiavimo metodo idėja:

1. Padalinti sąrašą į $n \leftarrow \lfloor n / 2 \rfloor$ posąrašų.
2. Kiekvieną posąrašį išrikiuoti didėjimo tvarka pagal taisykles (tai ekvivalentu insertion sort algoritmui):
 1. Posąrašio gretimi elementai x_i ir x_{i+1} sukeičiami vietomis jei $x_i > x_{i+1}$.
 2. Jei x_i ir x_{i+1} sukeičiami vietomis, reikia patikrinti, ar reikia sukeisti vietomis x_{i-1} ir x_i .
 3. 2 žingsnis kartojamas kol nebereikia keisti gretimų elementų ir prieinama prie 1 žingsnio tikrinant x_{i+1} ir x_{i+2} porą.
 4. Posąrašis tampa išrikiuotas 1 žingsniu perėjus visas elementų poras iš kairės į dešinę.
3. Posąrašus atgal sujungti į sąrašą.
4. Kartoti 2 ir 3 žingsnius parinkus $n \leftarrow \lfloor n / 2 \rfloor$ posąrašų ir t. t. kol $n = 1$.

Rikiavimas Šelo metodu (angl. Shell sort)

Pavyzdys. Tegu turime sąrašą ($n=11$):

[7, 8, 99, 2, 5, 12, 34, 54, 2, 3, 1].

$n \leftarrow \lfloor n / 2 \rfloor = 5$, todėl sudaromi 5 posąrašiai pagal [1,2,3,4,5,1,2,3,4,5,1]:

[7, 12, 1], [8, 34], [99, 54], [2, 2], [5, 3].

Posąrašiai išrikiuojami didėjimo tvarka: [1,7,12], [8,34], [54,99], [2,2], [3,5].

Tai atitinka sąrašą: [1, 8, 54, 2, 3, 7, 34, 99, 2, 5, 12].

$n \leftarrow \lfloor n / 2 \rfloor = 2$, todėl sudaromi 2 posąrašiai pagal [1,2,1,2,1,2,1,2,1,2,1]:

[1, 54, 3, 34, 2, 12], [8, 2, 7, 99, 5].

Posąrašiai išrikiuojami didėjimo tvarka: [1,2,3,12,34,54], [2, 5, 7, 8, 99].

Tai atitinka sąrašą: [1, 2, 2, 5, 3, 7, 12, 8, 34, 99, 54].

$n \leftarrow \lfloor n / 2 \rfloor = 1$, todėl posąrašis lygus sąrašui, kurį belieka išrikiuoti:

[1, 2, 2, 3, 5, 7, 8, 12, 34, 54, 99].

Spartaus rikiavimo algoritmas (angl. Quick sort)

Algoritmo idėja. Tarkime turime sąrašą ir vidurinį jo elementą Pivot (7):

[1, 8, 54, 2, 3, **7**, 34, 99, 2, 5, 12].

Visus elementus, mažesnius už 7 perrašome kairėje pusėje, visus didesnius – dešinėje:

[1, 2, 3, 2, 5, **7**, 8, 54, 34, 99, 12].

Tą patį metodą taikome posarašiams [1, 2, **3**, 2, 5] ir [8, 54, **34**, 99, 12]:

[1, 2, 2, **3**, 5, **7**, 8, 12, **34**, 54, 99].

Ir galiausiai posarašiams [1, **2**, 2], [8, **12**], [54, **99**]:

[1, **2**, 2, **3**, 5, **7**, 8, **12**, **34**, 54, **99**].

Iki kol sąrašas tampa išrikiuotas (posarašiai tik iš 1 elemento):

[1, **2**, 2, **3**, 5, **7**, 8, **12**, **34**, 54, **99**].

Spartaus rikiavimo algoritmo pavyzdys

Pivot
[7, 13, 5, 11, 4, 1, 6]

7 > Pivot, todėl baltoji rodyklė pastumiama dešinėn, juodoji lieka savo vietoje.

Pivot
[7, 13, 5, 11, 4, 1, 6]

13 > Pivot, todėl baltoji rodyklė pastumiama dešinėn, juodoji lieka savo vietoje.

Spartaus rikiavimo algoritmo pavyzdys

Pivot
[7, 13, 5, 11, 4, 1, 6]

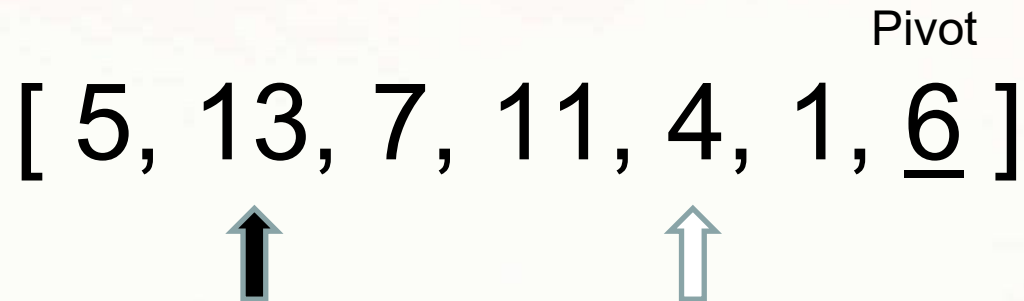

$5 < \text{Pivot}$, todėl sukeičiamos rodyklių reikšmės ir abi rodyklės pastumiamos dešinėn.

Pivot
[5, 13, 7, 11, 4, 1, 6]

$11 > \text{Pivot}$, todėl baltoji rodyklė pastumiama dešinėn, juodoji lieka savo vietoje.

Spartaus rikiavimo algoritmo pavyzdys

Pivot
[5, 13, 7, 11, 4, 1, 6]

4 < Pivot, todėl sukeičiamos rodyklių reikšmės ir abi rodyklės pastumiamos dešinėn.

Pivot
[5, 4, 7, 11, 13, 1, 6]

1 < Pivot, todėl sukeičiamos rodyklių reikšmės ir abi rodyklės pastumiamos dešinėn.

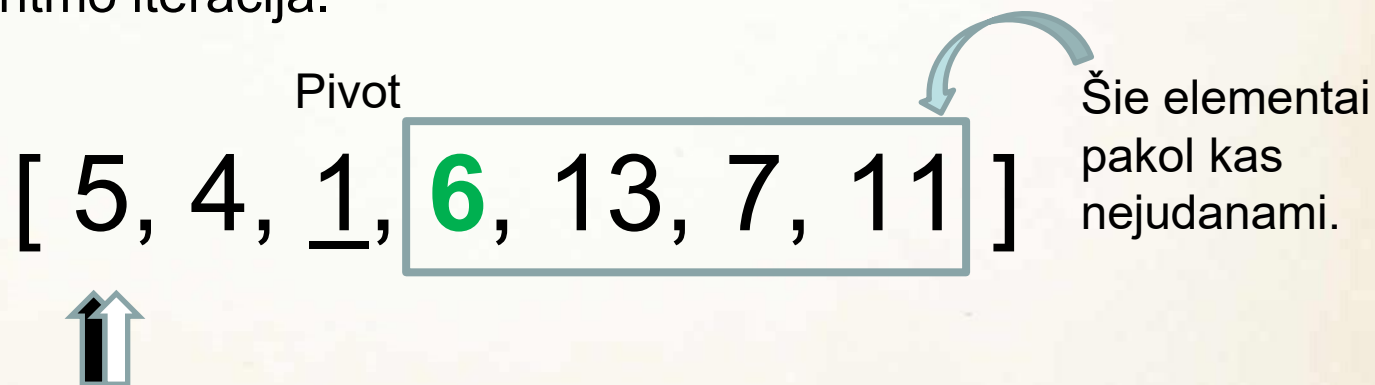
Spartaus rikiavimo algoritmo pavyzdys

Pivot
[5, 4, 1, 11, 13, 7, 6]

Sukeičiamos rodyklių reikšmės ir užbaigiama rekursyvi spartaus rikiavimo algoritmo iteracija.

Pivot
[5, 4, 1, 6, 13, 7, 11]

Šie elementai pakol kas nejudanami.

Analogiška iteracija kartojama sąrašui [5, 4, 1].

5 > Pivot, todėl baltoji rodyklė pastumiama dešinėn, juodoji lieka savo vietoje.

Spartaus rikiavimo algoritmo pavyzdys

Pivot
[5, 4, 1, 6, 13, 7, 11]
↑ ↑

4 > Pivot, todėl baltoji rodyklė pastumiama dešinėn, juodoji lieka savo vietoje.

[5, 4, 1, 6, 13, 7, 11]
↑ ↑

Sukeičiamos rodyklių reikšmės ir užbaigiama rekursyvi spartaus rikiavimo algoritmo iteracija.

Spartaus rikiavimo algoritmo pavyzdys

Pivot
[**1**, 4, 5, **6**, 13, 7, 11]

4 < Pivot, todėl abi rodyklės pastumiamos dešinėn.

Pivot
[**1**, 4, 5, **6**, 13, 7, 11]

Pivot lieka savo vietoje ir vykdoma kita rekursyvi iteracija.

Pivot
[**1**, 4, **5**, **6**, 13, 7, 11]

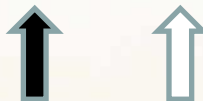

Pivot lieka savo vietoje ir
vykdoma kita rekursyvi iteracija.

Spartaus rikiavimo algoritmo pavyzdys

Pivot
[1, 4, 5, 6, 13, 7, 11]

$13 > \text{Pivot}$, todėl baltoji rodyklė pastumiama dešinėn, juodoji lieka savo vietoje.

Pivot
[1, 4, 5, 6, 13, 7, 11]

$7 < \text{Pivot}$, todėl sukeičiamos rodyklių reikšmės ir abi rodyklės pastumiamos dešinėn.

Spartaus rikiavimo algoritmo pavyzdys

Pivot
[1, 4, 5, 6, 7, 13, 11]
 ↑ ↑

Sukeičiamos rodyklių reikšmės ir užbaigiama rekursyvi spartaus rikiavimo algoritmo iteracija.

Pivot
[1, 4, 5, 6, 7, 11, 13]
 ↑↑

Pivot lieka savo vietoje ir vykdoma kita rekursyvi iteracija.

Spartaus rikiavimo algoritmo pavyzdys

Pivot
[1, 4, 5, 6, 7, 11, 13]

Pivot lieka savo vietoje, užbaigiamas spartus rikiavimas, išvedami rezultatai:

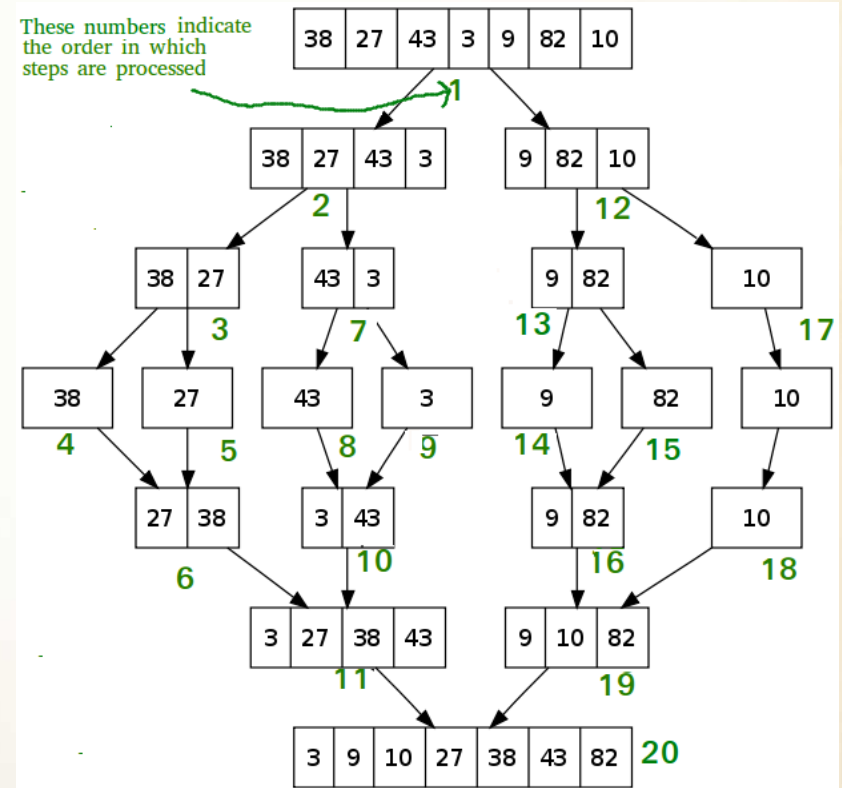
[1, 4, 5, 6, 7, 11, 13]

Sąlajos rikiavimas (angl. Merge sort)

Algoritmo idėja: sąrašą rekursyviai išskaidyti į posarašius, iki 1 elemento, po posarašius rekursyviai apjungti išrikiuojant jų elementus didėjimo tvarka. Algoritmo pavyzdys:

Sąlajos rikiavimas dar vadinamas:

- Rikiavimu sujungiant
- Suliejimo metodu
- Vidiniu suliejimo metodu

Išorinis rikiavimas (angl. External sorting)

(arba išorinis rikiavimas sujungimu)

Šis metodas taikomas rikiuoti didelės apimties failams ar rinkiniams, kurie netelpa kompiuterio vidinėje atmintyje (pavyzdžiui, disko defragmentavimas). Rikiavimo pavyzdys:

Ivesties duomenys: Failas_1: [15, 1, 3, 11, 5, 7, 9, 5, 4]

Skirstymas: Failas_2: [15, 3, 5, 9, 4], Failas_3: [1, 11, 7, 5]

Jungimas: Failas_1: [(1, 15), (3, 11), (5, 7), (5, 9), (4)]

Skirstymas: Failas_2: [(1, 15), (5, 7), (4)], Failas_3: [(3, 11), (5, 9)]

Jungimas: Failas_1: [(1, 3, 11, 15), (5, 5, 7, 9), (4)]

Skirstymas: Failas_2: [(1, 3, 11, 15), (4)], Failas_3: [(5, 5, 7, 9)]

Jungimas: Failas_1: [(1, 3, 5, 5, 7, 9, 11, 15), (4)]

Skirstymas: Failas_2: [1, 3, 5, 5, 7, 9, 11, 15], Failas_3: [4]

Jungimas (išvestis): Failas_1: [1, 3, 4, 5, 5, 7, 9, 11, 15]

Neprigiję žodžio „failas“ sinonimai: byla, rinkmena, tvarkmena ☺.

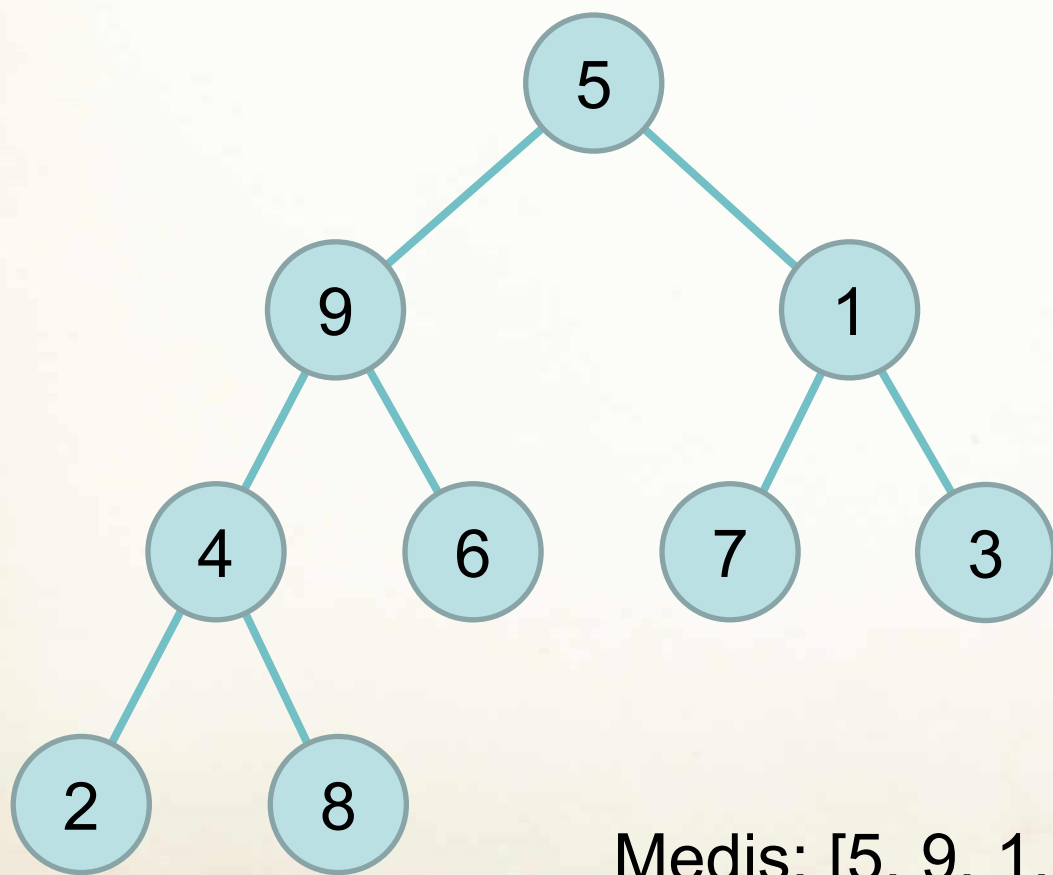
Piramidės rikiavimas (angl. Heap sort)

Piramidės rikiavimo idėja:

1. Pagal duoto sąrašo masyvo indeksus sudaromas pilnas dvejetainis medis.
2. Kylant iš apačios į viršų po to leidžiantis iš viršaus į apačią, medyje, jei reikia, sukeičiamos gretimų viršūnių reikšmės kol sudaroma *max Heap* struktūra (tokia struktūra kur tėvų reikšmės nemažesnės už vaikų).
3. Paskutinis sąrašo elementas sukeičiamas su *max Heap* struktūros medžio šaknies reikšme (ir vėl suardoma *max Heap* struktūra).
4. Leidžiantis iš viršaus į apačią, medyje, jei reikia, sukeičiamos gretimų viršūnių reikšmės, kol atstatoma *max Heap* struktūra.
5. Toliau kartojami 3 ir 4 žingsniai sąrašė kaskart eliminuojant paskutinįjį elementą iki kol atbuline eiga sąrašas išrikiuojamas didėjimo tvarka.

Piramidės rikiavimo pavyzdys

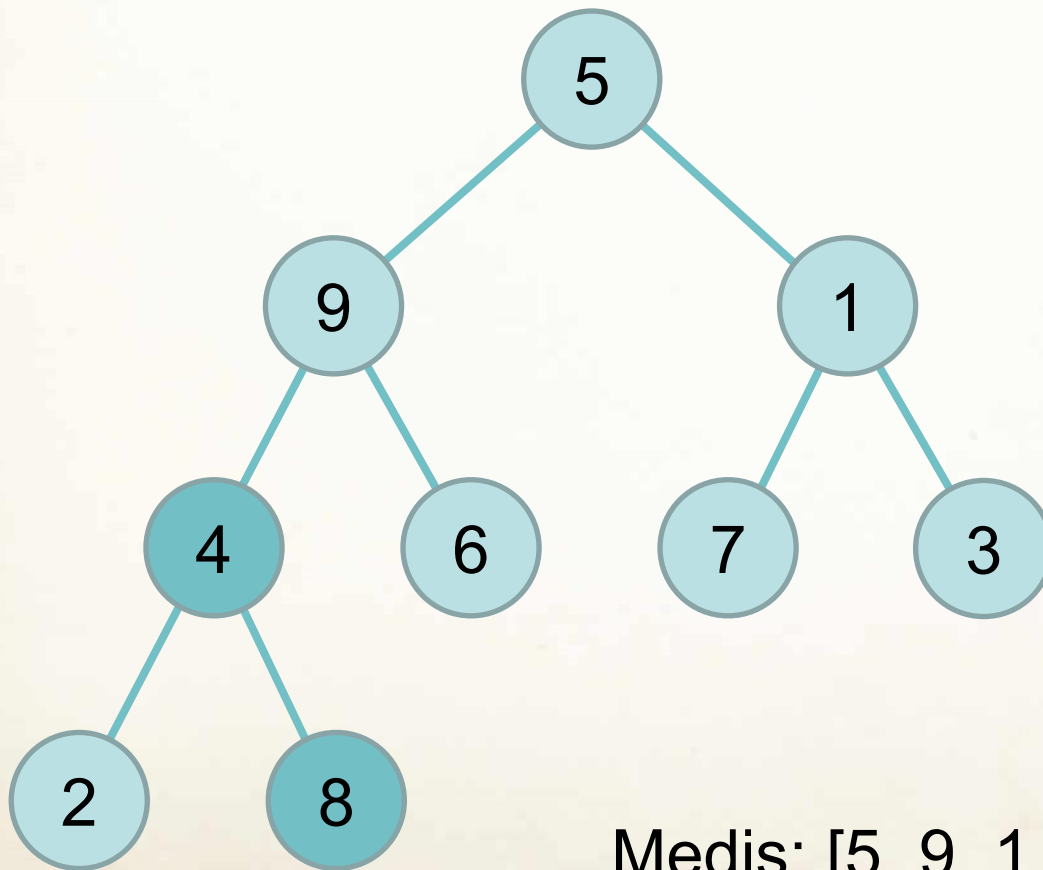
Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Medis: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

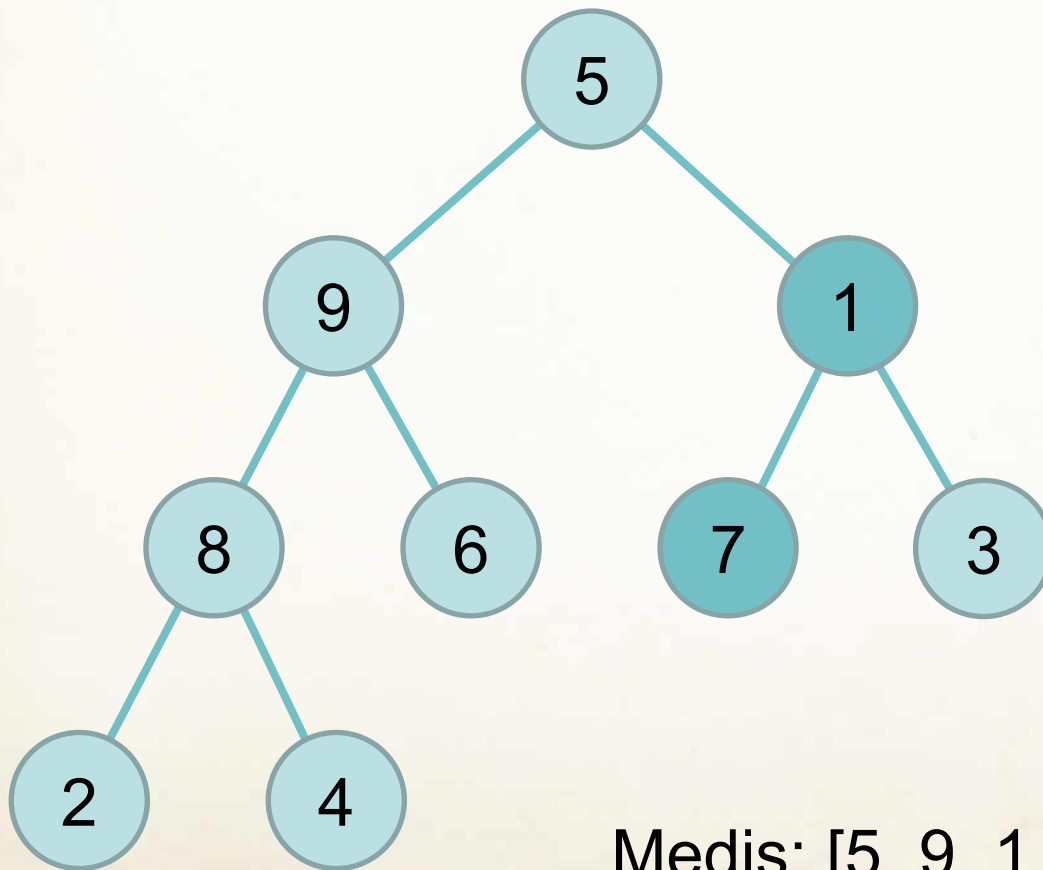
Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Medis: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

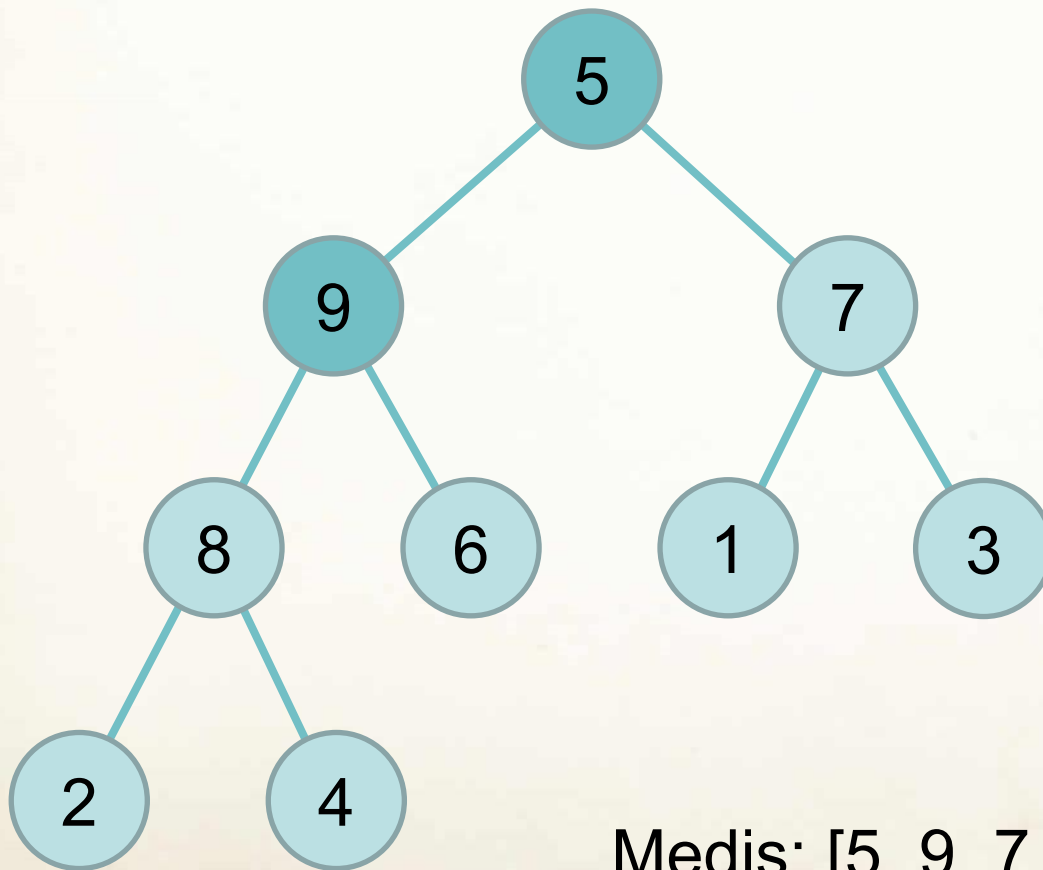
Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Medis: [5, 9, 1, 8, 6, 7, 3, 2, 4].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

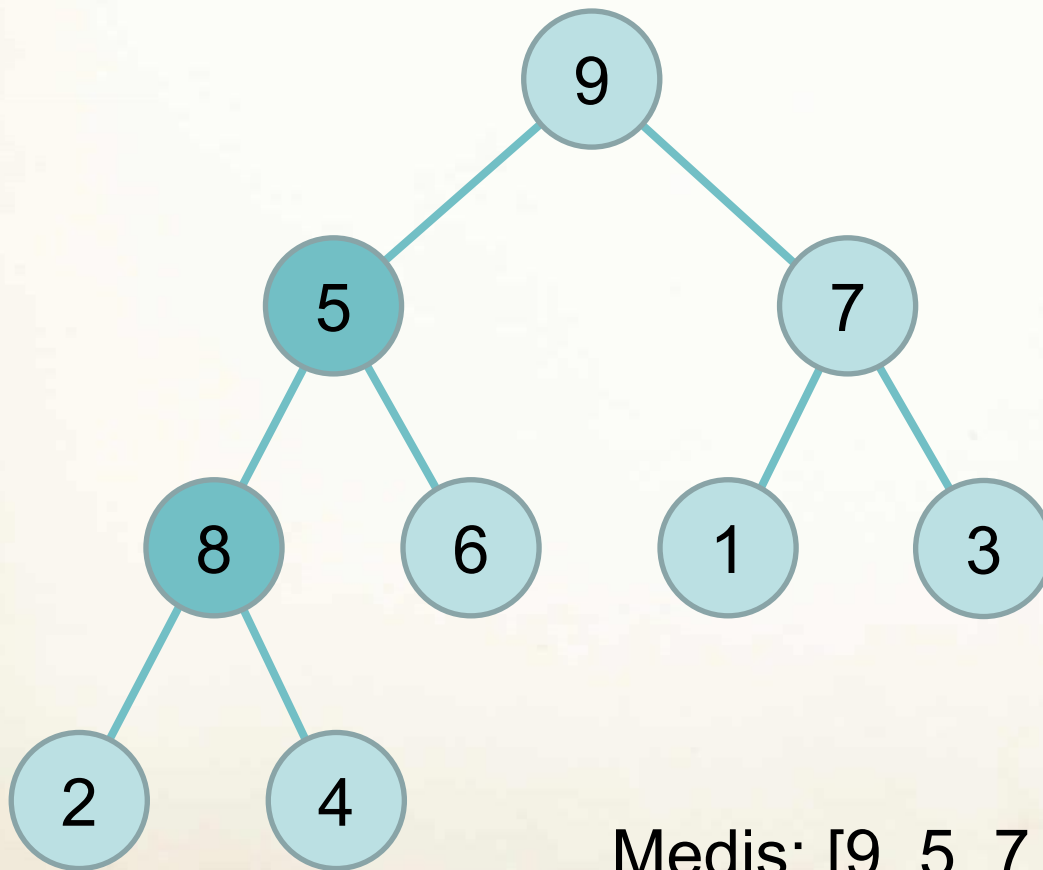
Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Medis: [5, 9, 7, 8, 6, 1, 3, 2, 4].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

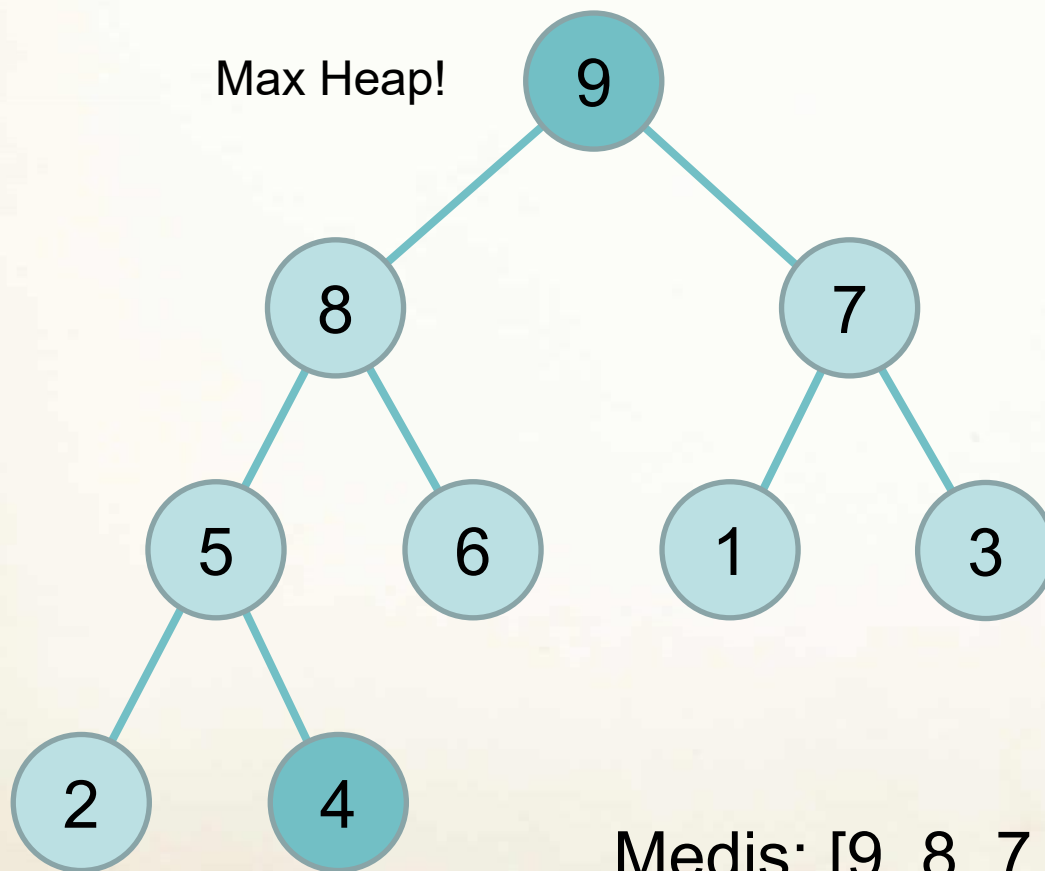
Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Medis: [9, 5, 7, 8, 6, 1, 3, 2, 4].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

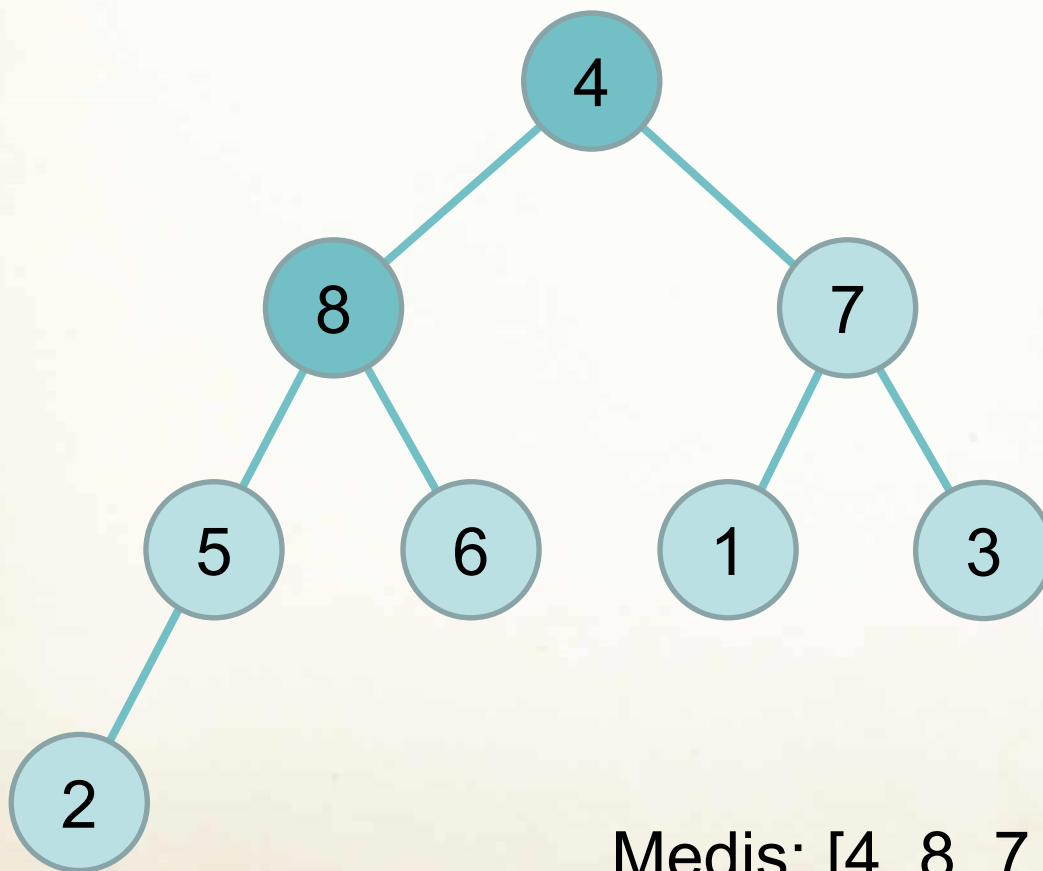
Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Medis: [9, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, 4].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

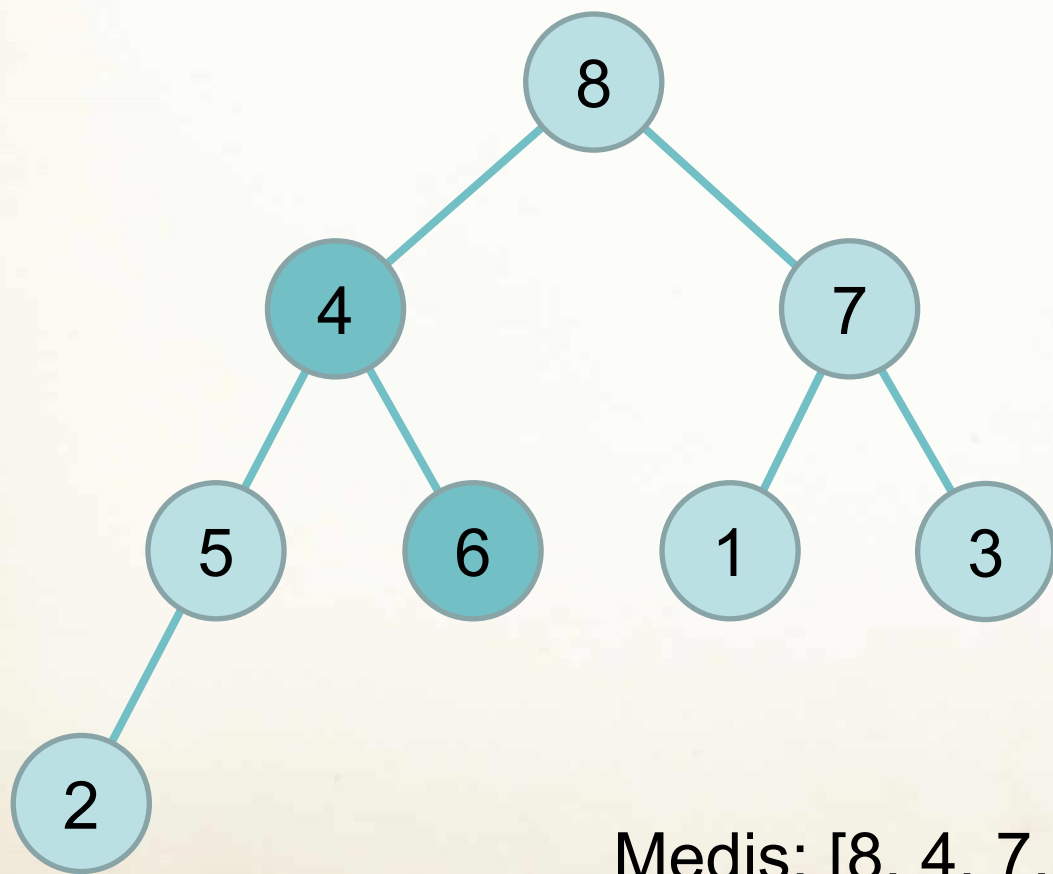

Rikiavimo eiga:
[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, 9].

Medis: [4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

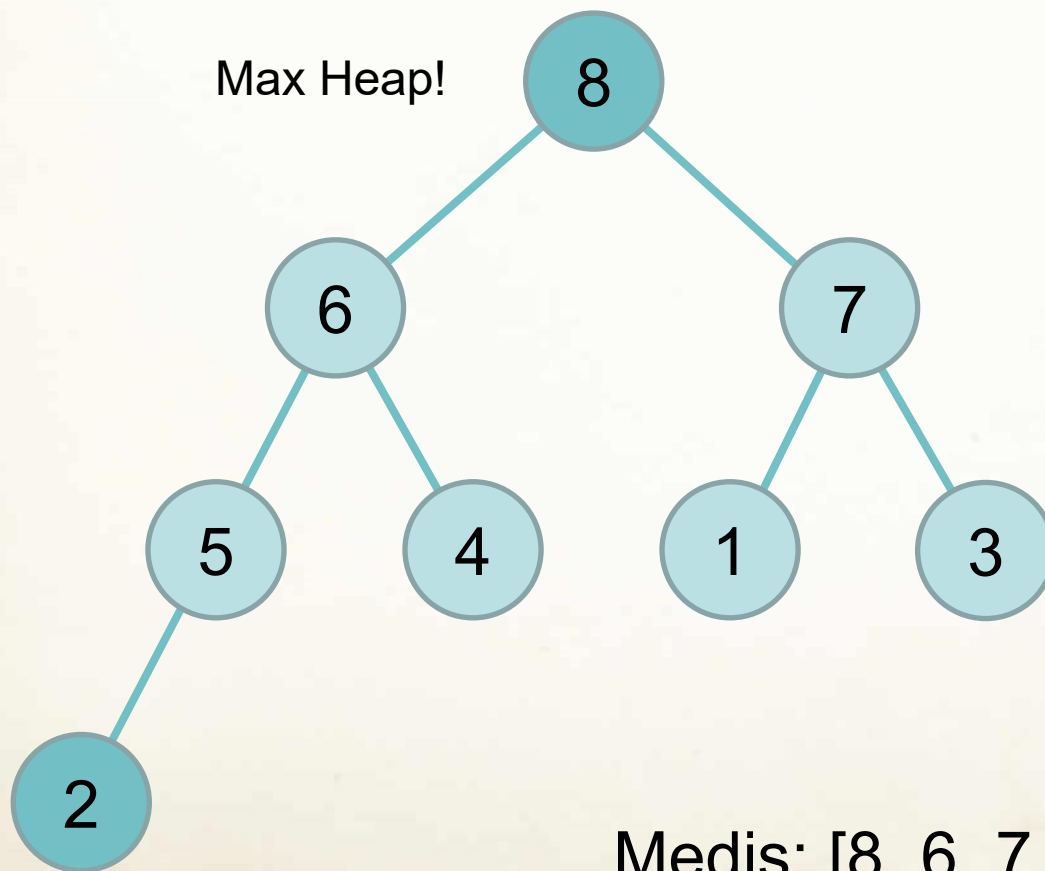

Rikiavimo eiga:
[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, **9**].

Medis: [8, 4, 7, 5, 6, 1, 3, 2].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

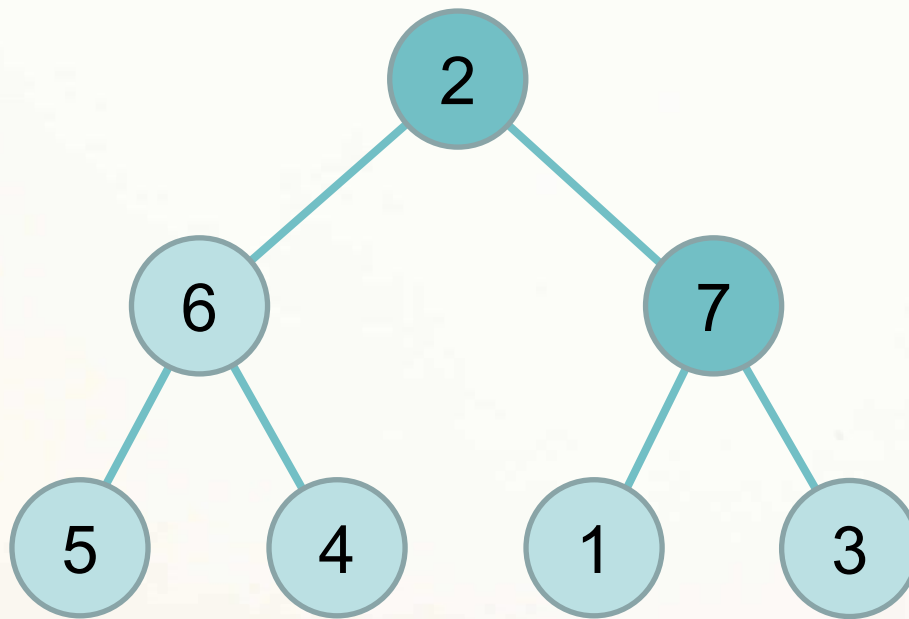

Rikiavimo eiga:
[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, 9].

Medis: [8, 6, 7, 5, 4, 1, 3, 2].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Rikiavimo eiga:

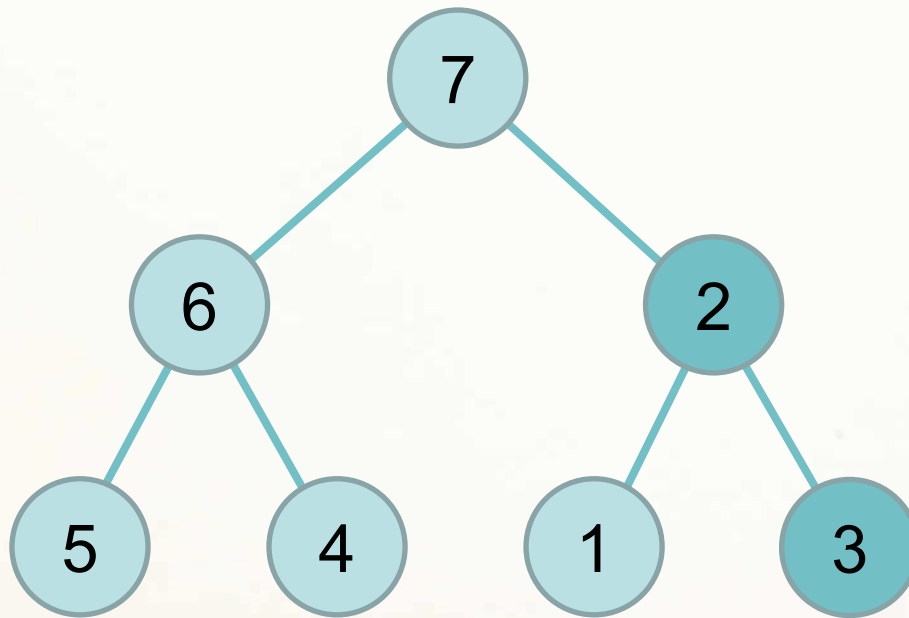
[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, 9],

[2, 6, 7, 5, 4, 1, 3, 8, 9].

Medis: [2, 6, 7, 5, 4, 1, 3].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Rikiavimo eiga:

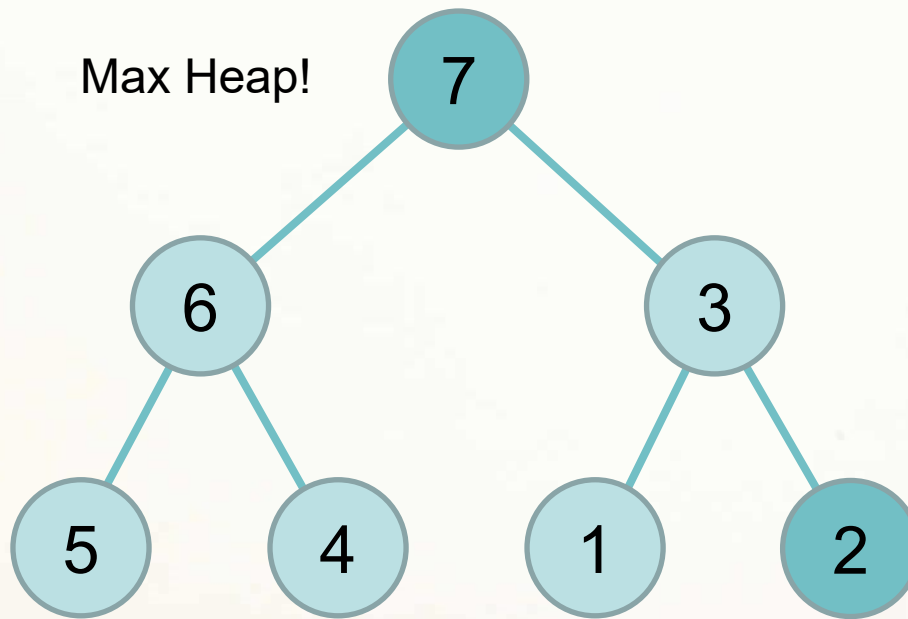
[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, **9**],

[2, 6, 7, 5, 4, 1, 3, **8**, **9**].

Medis: [7, 6, 2, 5, 4, 1, 3].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Rikiavimo eiga:

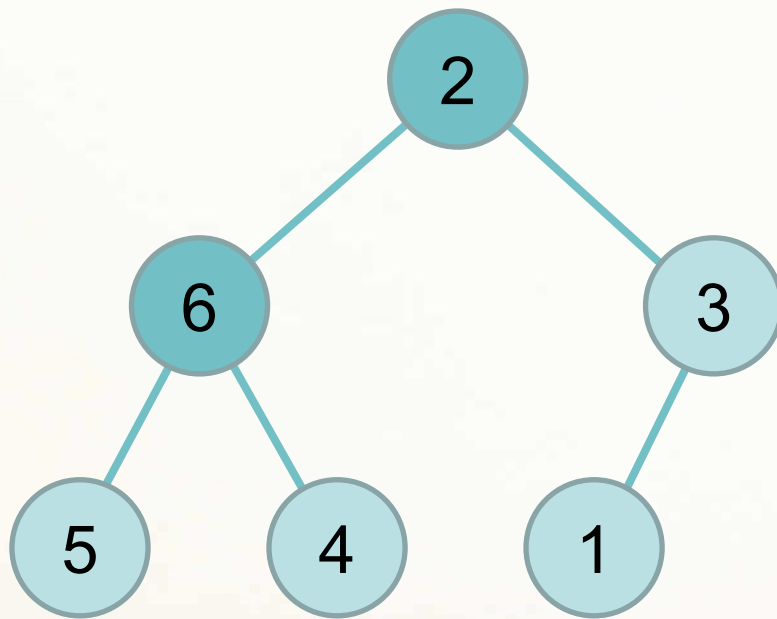
[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, **9**],

[2, 6, 7, 5, 4, 1, 3, **8**, **9**].

Medis: [7, 6, 3, 5, 4, 1, 2].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Rikiavimo eiga:

[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, **9**],

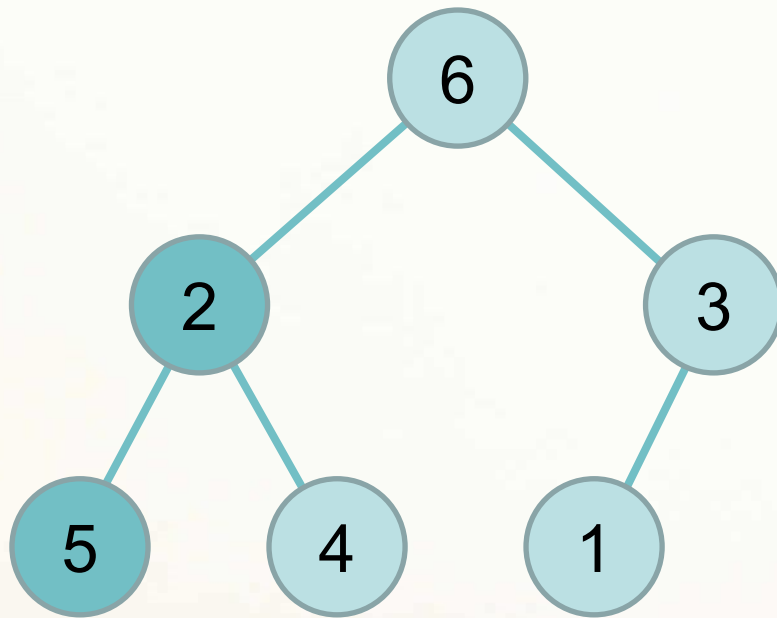
[2, 6, 7, 5, 4, 1, 3, **8**, **9**],

[2, 6, 3, 5, 4, 1, **7**, **8**, **9**].

Medis: [2, 6, 3, 5, 4, 1].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Rikiavimo eiga:

[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, **9**],

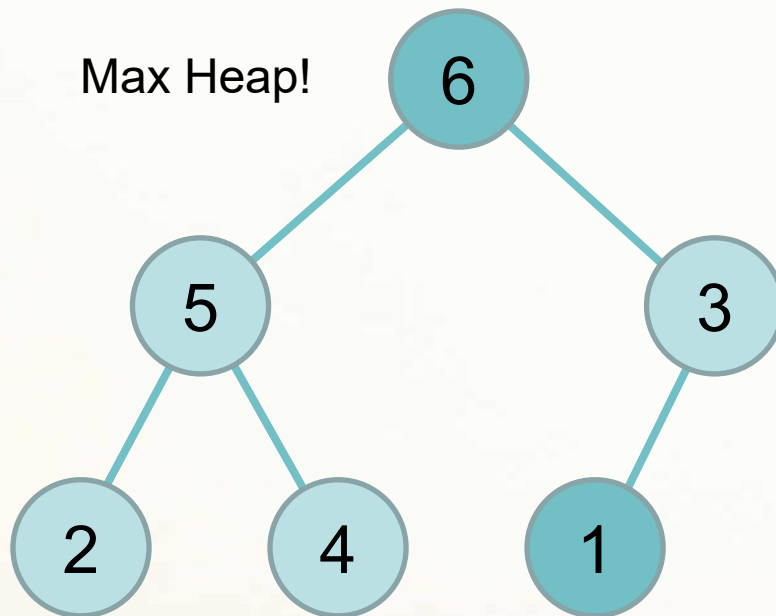
[2, 6, 7, 5, 4, 1, 3, **8**, **9**],

[2, 6, 3, 5, 4, 1, **7**, **8**, **9**].

Medis: [6, 2, 3, 5, 4, 1].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Rikiavimo eiga:

[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, **9**],

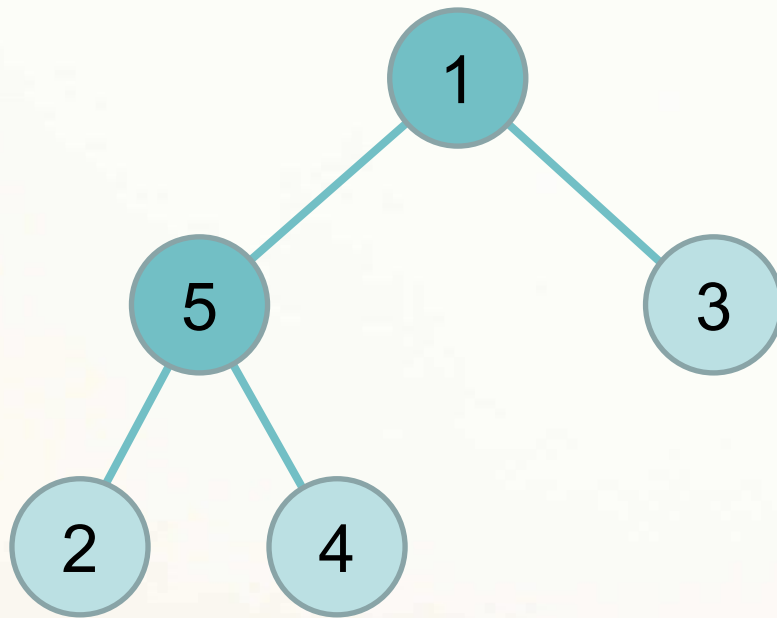
[2, 6, 7, 5, 4, 1, 3, **8**, **9**],

[2, 6, 3, 5, 4, 1, **7**, **8**, **9**].

Medis: [6, 5, 3, 2, 4, 1].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Rikiavimo eiga:

[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, **9**],

[2, 6, 7, 5, 4, 1, 3, **8**, **9**],

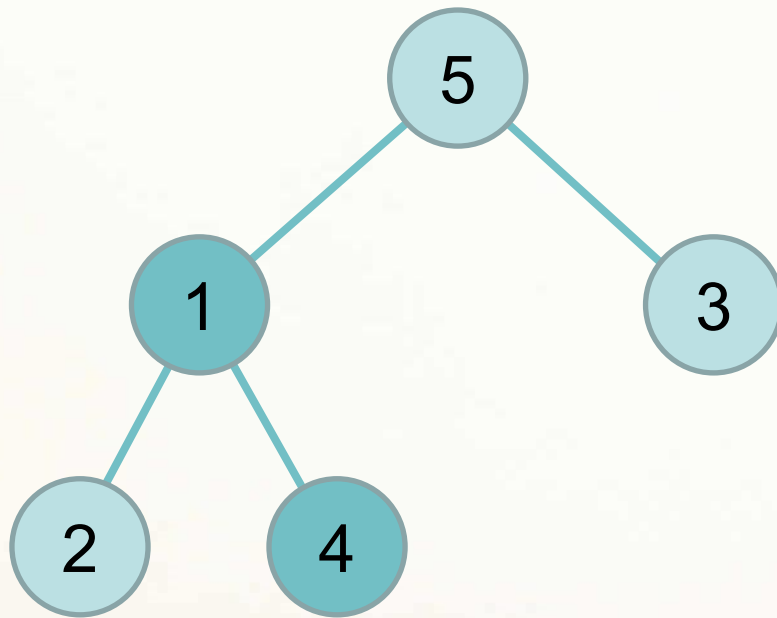
[2, 6, 3, 5, 4, 1, **7**, **8**, **9**],

[1, 5, 3, 2, 4, **6**, **7**, **8**, **9**].

Medis: [1, 5, 3, 2, 4].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Rikiavimo eiga:

[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, **9**],

[2, 6, 7, 5, 4, 1, 3, **8**, **9**],

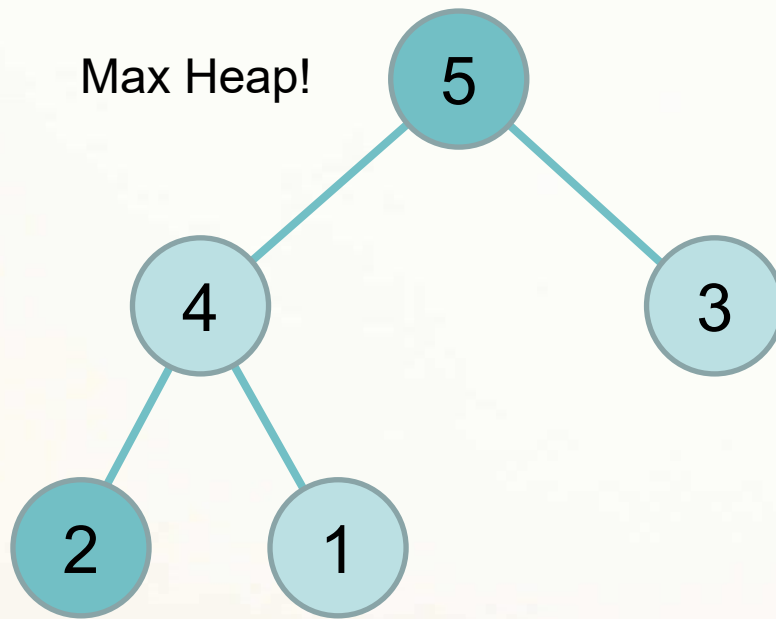
[2, 6, 3, 5, 4, 1, **7**, **8**, **9**],

[1, 5, 3, 2, 4, **6**, **7**, **8**, **9**].

Medis: [5, 1, 3, 2, 4].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Rikiavimo eiga:

[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, **9**],

[2, 6, 7, 5, 4, 1, 3, **8**, **9**],

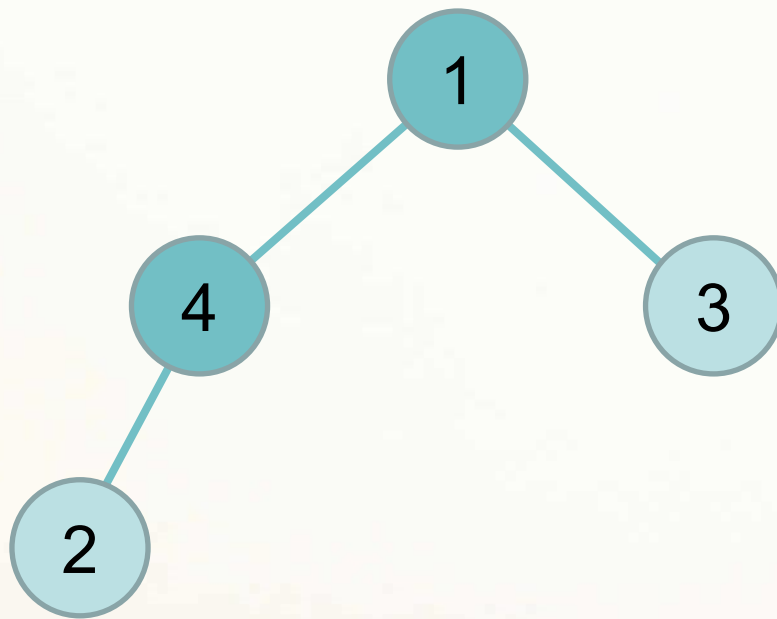
[2, 6, 3, 5, 4, 1, **7**, **8**, **9**],

[1, 5, 3, 2, 4, **6**, **7**, **8**, **9**].

Medis: [5, 4, 3, 2, 1].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Rikiavimo eiga:

[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, **9**],

[2, 6, 7, 5, 4, 1, 3, **8**, **9**],

[2, 6, 3, 5, 4, 1, **7**, **8**, **9**],

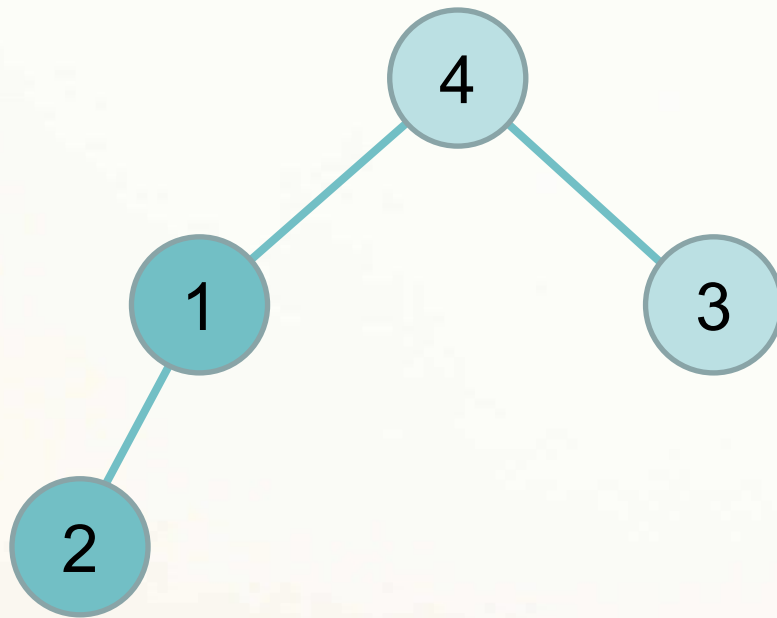
[1, 5, 3, 2, 4, **6**, **7**, **8**, **9**],

[1, 4, 3, 2, **5**, **6**, **7**, **8**, **9**].

Medis: [1, 4, 3, 2].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Rikiavimo eiga:

[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, **9**],

[2, 6, 7, 5, 4, 1, 3, **8**, **9**],

[2, 6, 3, 5, 4, 1, **7**, **8**, **9**],

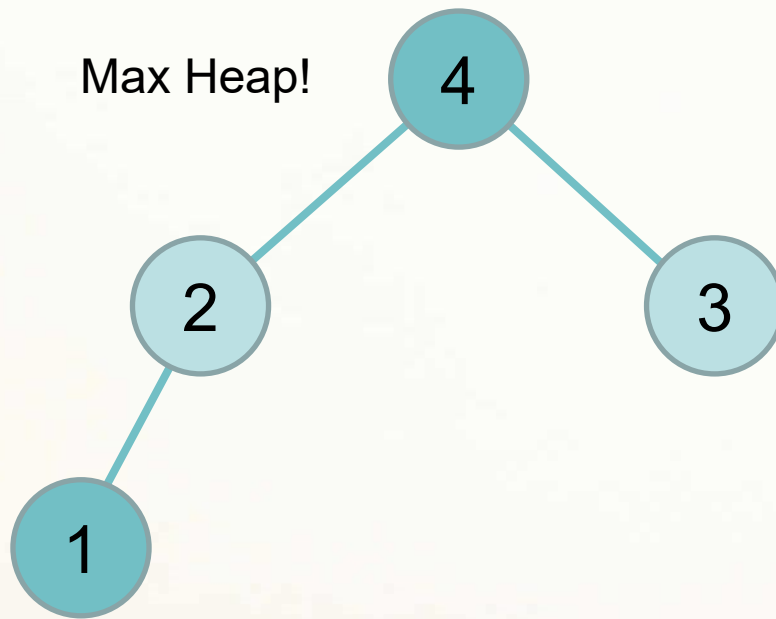
[1, 5, 3, 2, 4, **6**, **7**, **8**, **9**],

[1, 4, 3, 2, **5**, **6**, **7**, **8**, **9**].

Medis: [4, 1, 3, 2].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Rikiavimo eiga:

[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, **9**],

[2, 6, 7, 5, 4, 1, 3, **8**, **9**],

[2, 6, 3, 5, 4, 1, **7**, **8**, **9**],

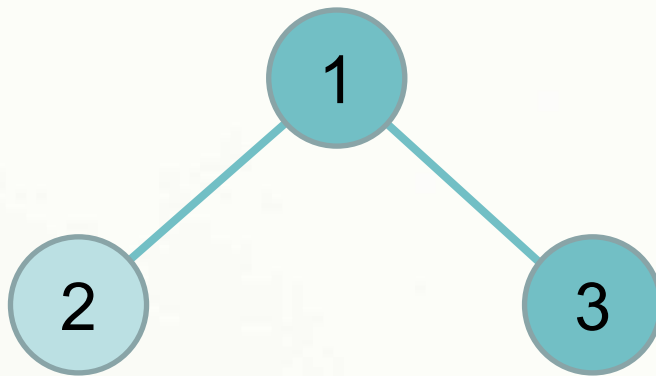
[1, 5, 3, 2, 4, **6**, **7**, **8**, **9**],

[1, 4, 3, 2, **5**, **6**, **7**, **8**, **9**].

Medis: [4, 2, 3, 1].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

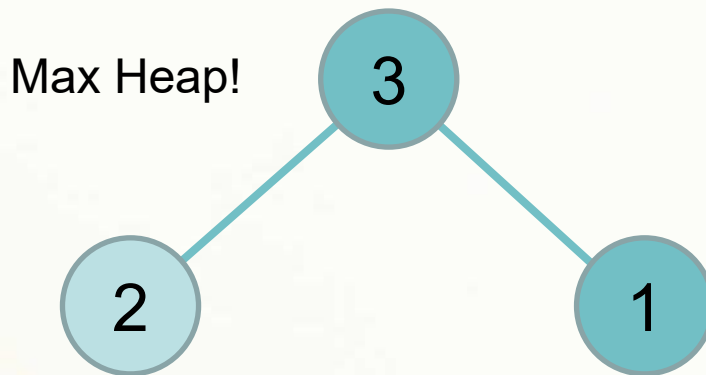
Rikiavimo eiga:

[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, **9**],
[2, 6, 7, 5, 4, 1, 3, **8**, **9**],
[2, 6, 3, 5, 4, 1, **7**, **8**, **9**],
[1, 5, 3, 2, 4, **6**, **7**, **8**, **9**],
[1, 4, 3, 2, **5**, **6**, **7**, **8**, **9**],
[1, 2, 3, **4**, **5**, **6**, **7**, **8**, **9**].

Medis: [1, 2, 3].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

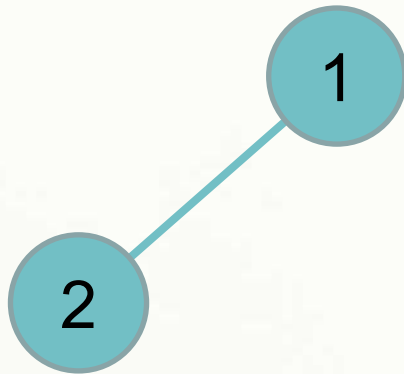
Rikiavimo eiga:

[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, **9**],
[2, 6, 7, 5, 4, 1, 3, **8**, **9**],
[2, 6, 3, 5, 4, 1, **7**, **8**, **9**],
[1, 5, 3, 2, 4, **6**, **7**, **8**, **9**],
[1, 4, 3, 2, **5**, **6**, **7**, **8**, **9**],
[1, 2, 3, **4**, **5**, **6**, **7**, **8**, **9**].

Medis: [3, 2, 1].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

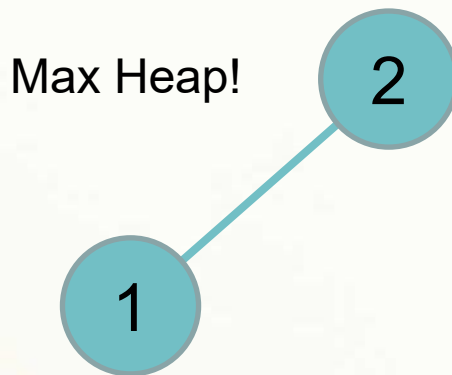
Rikiavimo eiga:

[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, **9**],
[2, 6, 7, 5, 4, 1, 3, **8**, **9**],
[2, 6, 3, 5, 4, 1, **7**, **8**, **9**],
[1, 5, 3, 2, 4, **6**, **7**, **8**, **9**],
[1, 4, 3, 2, **5**, **6**, **7**, **8**, **9**],
[1, 2, 3, **4**, **5**, **6**, **7**, **8**, **9**],
[1, 2, **3**, **4**, **5**, **6**, **7**, **8**, **9**].

Medis: [1, 2].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Rikiavimo eiga:

[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, **9**],
[2, 6, 7, 5, 4, 1, 3, **8**, **9**],
[2, 6, 3, 5, 4, 1, **7**, **8**, **9**],
[1, 5, 3, 2, 4, **6**, **7**, **8**, **9**],
[1, 4, 3, 2, **5**, **6**, **7**, **8**, **9**],
[1, 2, 3, **4**, **5**, **6**, **7**, **8**, **9**],
[1, 2, **3**, **4**, **5**, **6**, **7**, **8**, **9**].

Medis: [2, 1].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

1

Rikiavimo eiga:

[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, 9],
[2, 6, 7, 5, 4, 1, 3, 8, 9],
[2, 6, 3, 5, 4, 1, 7, 8, 9],
[1, 5, 3, 2, 4, 6, 7, 8, 9],
[1, 4, 3, 2, 5, 6, 7, 8, 9],
[1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9],
[1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9],
[1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9].

Medis: [1].

Piramidės rikiavimo pavyzdys

Išrikiuokime sąrašą: [5, 9, 1, 4, 6, 7, 3, 2, 8].

Rikiavimo eiga:

[4, 8, 7, 5, 6, 1, 3, 2, **9**],

[2, 6, 7, 5, 4, 1, 3, **8**, **9**],

[2, 6, 3, 5, 4, 1, **7**, **8**, **9**],

[1, 5, 3, 2, 4, **6**, **7**, **8**, **9**],

[1, 4, 3, 2, **5**, **6**, **7**, **8**, **9**],

[1, 2, 3, **4**, **5**, **6**, **7**, **8**, **9**],

[1, 2, **3**, **4**, **5**, **6**, **7**, **8**, **9**],

[1, **2**, **3**, **4**, **5**, **6**, **7**, **8**, **9**],

[**1**, **2**, **3**, **4**, **5**, **6**, **7**, **8**, **9**].

Skaitmeninis rikiavimas (angl. Radix sort)

Šis rikiavimas skirtas sudėtingiems duomenims:

- įrašams duomenų bazėse,
- telefonų sąrašams,
- bibliotekų katalogams ir t. t.

Skaitmeninio rikiavimo algoritmuose duomenų reikšmės interpretuojamos kaip skaičiai m -tainėje skaičiavimo sistemoje.

Pavyzdys: išrikiuokime septintainės skaičiavimo sistemos skaičius: 1125, 1043, 112, 34, 222, 6, 662, 51, 2040, 1000, 513, 101, 103, 5, 43, 11.

Skaitmeninio rikiavimo pavyzdys

1125, 1043, 112, 34, 222, 6, 662, 51, 2040, 1000, 513, 101, 103, 5, 43, 11.

0: 2040, 1000

1: 51, 101, 11

2: 112, 222, 662

3: 1043, 513, 103, 43

4: 34

5: 1125, 5

6: 6

Sąrašas po pirmos skaitmeninio rikiavimo iteracijos:

2040, 1000, 51, 101, 11, 112, 222, 662, 1043, 513, 103, 43, 34, 1125, 5, 6.

Skaitmeninio rikiavimo pavyzdys

2040, 1000, 51, 101, 11, 112, 222, 662, 1043, 513, 103, 43, 34, 1125, 5, 6.

0: 1000, 101, 103, 05, 06

1: 11, 112, 513

2: 222, 1125

3: 34

4: 2040, 1043, 43

5: 51

6: 662

Sąrašas po antros skaitmeninio rikiavimo iteracijos:

1000, 101, 103, 5, 6, 11, 112, 513, 222, 1125, 34, 2040, 1043, 43, 51, 662.

Skaitmeninio rikiavimo pavyzdys

1000, 101, 103, 5, 6, 11, 112, 513, 222, 1125, 34, 2040, 1043, 43, 51, 662.

0: 1000, 005, 006, 011, 034, 2040, 1043, 043, 051

1: 101, 103, 112, 1125

2: 222

3:

4:

5: 513

6: 662

Sąrašas po trečios skaitmeninio rikiavimo iteracijos:

1000, 5, 6, 11, 34, 2040, 1043, 43, 51, 101, 103, 112, 1125, 222, 513, 662.

Skaitmeninio rikiavimo pavyzdys

1000, 5, 6, 11, 34, 2040, 1043, 43, 51, 101, 103, 112, 1125, 222, 513, 662.

0: 0005, 0006, 0011, 0034, 0043, 0051,
0101, 0103, 0112, 0222, 0513, 0662

1: 1000, 1043, 1125

2: 2040

3:

4:

5:

6:

Sąrašas po ketvirtos skaitmeninio rikiavimo iteracijos:

5, 6, 11, 34, 43, 51, 101, 103, 112, 222, 513, 662, 1000, 1043, 1125, 2040.

Rikiavimo algoritmų sudėtingumai

Algoritmas	Sudėtingumas blogiausiu atveju	Vidutinis sudėtingumas	Sudėtingumas geriausiu atveju
Selection sort	$O(n^2)$	$O(n^2)$	$O(n^2)$
Bubble sort	$O(n^2)$	$O(n^2)$	$*O(n)$
Insertion sort	$O(n^2)$	$O(n^2)$	$O(n)$
Shell sort	$\sim O(n \log n)$	$\sim O(n^{1,2})$	$O(n \log^2 n)$
Quick sort	$O(n^2)$	$O(n \log n)$	$O(n \log n)$
Merge sort	$O(n \log n)$	$O(n \log n)$	$O(n \log n)$
External sorting	$\sim O(n \log n)$	$\sim O(n \log n)$	$\sim O(n \log n)$
Heap sort	$O(n \log n)$	$O(n \log n)$	$O(n \log n)$
Radix sort	$O(k*n)$	$O(k*n)$	$O(k*n)$

Rikiavimo algoritmų greitaveikos palyginimas

Eksperimentiniu būdu gauti algoritmų sudėtingumai:

- *Quick sort*: $Q(n) = 11.667 (n+1) \ln(n) - 1.74n - 18.74$,
- *Merge sort*: $M(n) = 12.5 n \ln(n)$,
- *Heap sort*: $H(n) = 16n \ln(n) + 0.01n$,
- *Insertion sort*: $I(n) = 2.25n^2 + 7.75n - 3\ln(n)$.

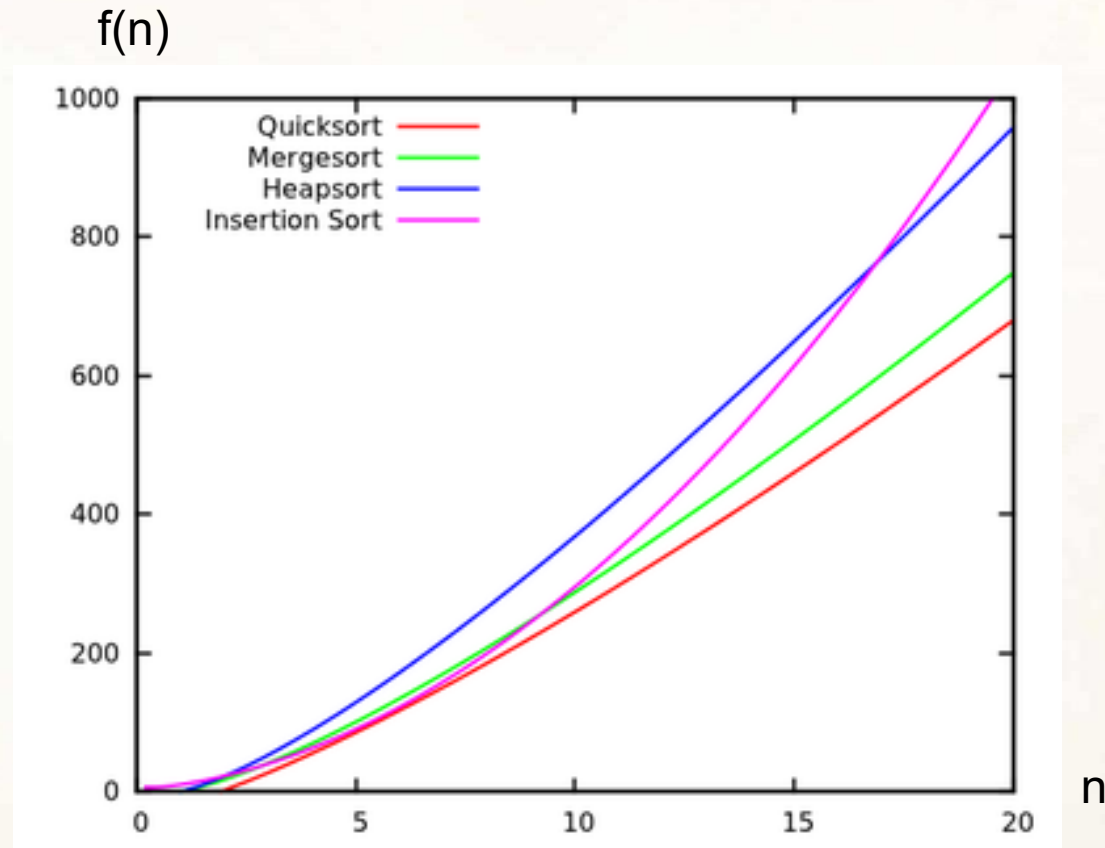
n atitinka įvesties duomenų apimtį,

$Q(n)$, $M(n)$, $H(n)$, $I(n)$ – atliekamų operacijų skaičių.

Šaltinis: Don Knuth's book series "The Art of Computer Programming".

<https://www-cs-faculty.stanford.edu/~knuth/taocp.html>

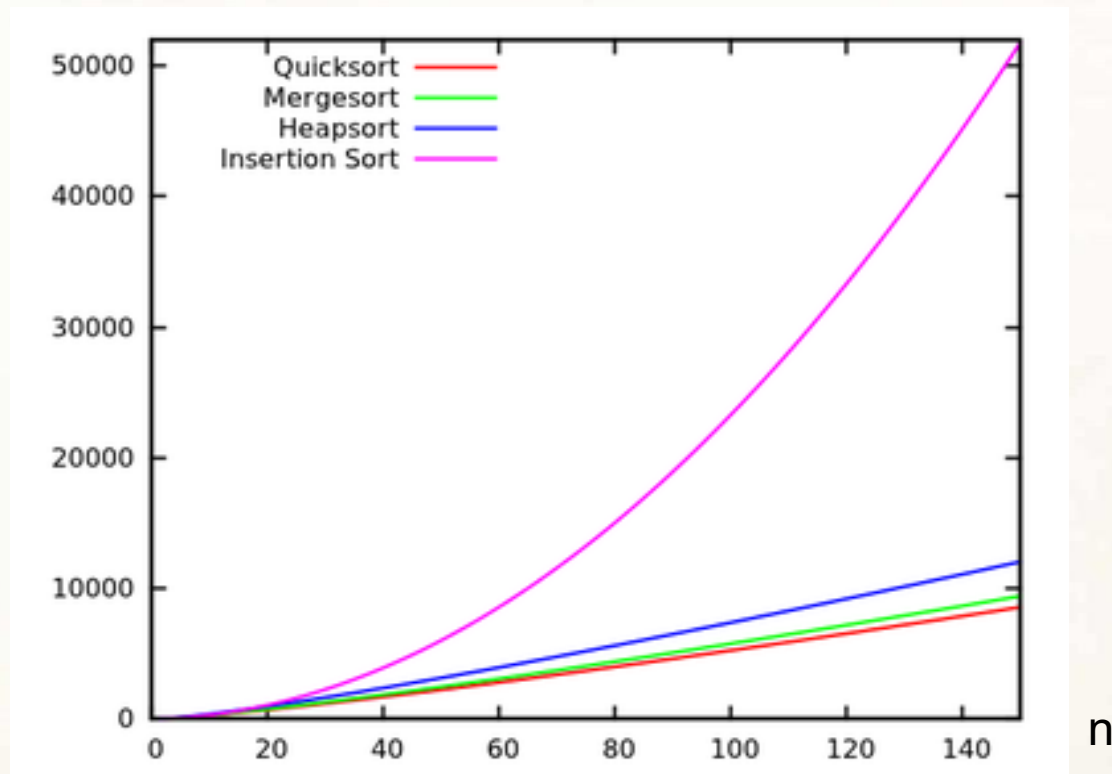
Rikiavimo algoritmų palyginimas (1)

Šaltinis: <https://cs.stackexchange.com/questions/3/why-is-quicksort-better-than-other-sorting-algorithms-in-practice>

Rikiavimo algoritmų palyginimas (2)

$f(n)$

Šaltinis: <https://cs.stackexchange.com/questions/3/why-is-quicksort-better-than-other-sorting-algorithms-in-practice>

Ačiū už dėmesį.

Klausimai?